

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJU

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

S KRISTUSOM!

Govor g. dekana Janka Cegnarja na taboru pri Sv. Trojici 8. sept. 1935

Ko je Gospod Jezus hodil po svoji domovini in učil, je nekoč 10 gobavcev prosilo: »Jezus, učenik, usmili se nas!« Prav tako je danes svet potreben, da kliče in prosi usmiljenja, zakaj bolan je, hudo bolan, preživlja hude, težke čase. Zdravnik za to bolezan pa je le eden: Kristus.

I. Ko je Kristus bival na zemlji, je ustanovil svoje kraljestvo. Ustanovil je kraljestvo, kjer On kraljuje, ustava in zakoni tega kraljestva so obseženi v 10 božjih zapovedih. Postavil je svojemu kraljestvu vzvišen namen: da vodi ljudi k zveličanju. Onim, ki bodo člani, podaniki Njegovega kraljestva, obeta že tukaj na zemlji mir, ko pravi: »Učite se od Mene, kajti jaz sem krotak in iz srca ponižen in našli boste mir svojim dušam.« Da bi bili večnega življenja in miru Kristusovega deležni vsi, je naročil apostolom: »Pojdite in učite vse narode.«

Imamo zbravnika in sredstva, ki nam jih je On dal ki morejo vsemu svetu, vsem človeškim dušam prinesiti sv. mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. A žalibog svet ponavlja klic: »Nočemo, da bi ta vladal nad nami.« Pa kljub temu je Kristus razposlal apostole po svetu z naročilom: »Pojdite in učite vse narode.« Tudi mi moramo biti apostoli Gospodovi.

II. Krščanski mladenič in mož sta poklicana — in to posebno v sedanjih časih, — da sta v svojem in s svojim življenjem apostola. Na delo za kraljestvo Kristusovo nas kliče Cerkev Gopodova. Da pa smo za to delo sposobni, moramo biti v tesni zvezi z božjim Zveličarjem. Vse naše delo je prazno, brezuspešno, če sami nimamo zveze z Njim, ki je pot, resnica in življenje.

1. Zveza z Bogom nam daje najprej naša vera. Resnice, ki nas jih je Kristus učil, nam govorijo o Bogu. Kolikokrat in s kako ljubeznijo je govoril o Očetu, tako, da je apostol Filip nekoč vzkliknil: »Gospod, pokaži nam

Očeta.« Učil je resnice, ki nam razodevajo velike skrivnosti sv. vere. Tako nas je s svojimi nauki bližal Bogu. Čimbolj bomo Boga poznali, tem globokejša bo naša vera, in nasprotno, čim globokejša bo naša vera, tem bolj se bomo približali, v kolikor je tu na svetu mogoče, spoznanju božjemu. Možje in fantje, če bo v nas poznanje Boga, nam bo naša vera tvorila trdno vez z Bogom. Zato Kristus od nas zahteva vero. Ne pozabimo, da je očitno pohvalil rimskega stotnika, ki je prosil Gospoda: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljen bo moj hlapec.« Pohvalil je Gospod prosilca, ko je rekel svojim poslušalcem: »Take vere nisem našel v Izraelu.« Spomnimo se, da je kananejska žena, ko Ga je prosila zdravja za svojega otroka, potem ko je bila njena prošnja postavljena na trdo poskušnjo, rekel, ko ji je prošnjo uslišal: »Tvoja vera ti je pomagala.« Prav isto pohvalo glede vere smo slišali pravkar v današnjem evangeliju, o ozdravljenem gobavcu, ki se je prišel Gospodu zahvalit za pridobljeno zdravje. Zveličar zahteva vero, zahteva, da je naša vera tako trdna in globoka, da vse presojava v luči vere. »Pravični iz vere živi« pravi sv. pismo. Živa vera ima veliko, nadnaravno moč od Boga, zato je zapisal apostol narodov: »To je zmaga, ki svet premaga, naša vera.« Vero moramo hraniti, v veri se utrjevati in ne pustimo, da bi jo nam kdorkoli, bodisi v besedi, bodisi v tisku jemal, ne nam, ne vašim otrokom, zakaj vera je resnica in resnica nas bo osvobodila.

2. Druga vez, ki nas veže z Bogom pa so zapovedi božje. Najbolj približa človeško dušo Bogu ljubezen. Kristus je rekel: »Kdor spolnuje zapovedi, tisti je, ki Me ljubi.« V zapovedih nam je pokazana pot našega življenja, ker urejajo vse naše življenje. Učijo nas dolžnosti, ki jih imamo do Boga, da smo dolžni verovati, upati v

Boga in ljubiti in moliti Ga, spoštovati Njegovo sveto Ime in Njemu posvečene dneve. Učijo nas spoštovati naše predstojnike, oblasti, pa tudi od predstojnikov, od oblasti te božje zapovedi zahtevajo pravičnost in skrb za one, ki so pod njihovo oblastjo, učijo dolžnosti, ki jih imamo sami do sebe in do bližnjega. Učijo, da je prepovedano škodovati življenju, da je prepovedano krasti, goljufati, lagati, krivičen biti, do podrobnosti urejajo božje zapovedi naše življenje. Kdor živi po teh zapovedih, ostane v tesni zvezi z Bogom. O ko bi vsak živel po zapovedih, ki mu jih je v njegov blagor dal nebeški Oče, kako popolnoma drugače bi bilo na svetu, koliko manj gorja, koliko manj bridkosti bi bilo, pa tudi koliko manj solza bi se prelilo, ki tečejo mnogokrat vsled prizadetih krivic in trdosrčnosti. Predvsem morajo biti nam samim zapovedi Gospodove svete, mi sami jih moramo spolnjevati, po njih živeti, pa bomo apostoli s svojim življenjem, ki bo zato od Boga blagoslovljeno.

3. Še ena vez je, ki nas veže z Bogom: milost, ki nas dviga k Bogu. Bog dobro ve, da človek potrebuje njegovo pomoč, da je človeška narava nagnjena k hudemu, da je človekovo življenje polno nevarnosti. Zato ima pripravljene zaklade milosti, izprosi si jih moramo od Boga. Dal nam je sredstva, s katerimi pridobivamo milosti: **molitev in sv. zakramente**. Molitev nas dviga k Bogu, po molitvi nam dohaja pomoč od Očeta dobrot, ki nas utrjuje za zvesto delo v naših dolžnostih. Koliko pomoči je že izprosila molitev, zlasti združena molitev, če je več zbranih v imenu Gospodovem! Zato bodimo prijatelji zveste molitve, da nam bo prihajala milost od Boga! Poleg molitve nam je Bog dal kot vir milosti tudi sv. zakramente, zlasti najsvetejši Zakrament. V tem zakramentu je Kristus sam navzoč z dušo in telesom, s krvjo in mesom, kot pravi Bog in človek.

Kdor hoče biti v neomajni zvezi s Kristusom, Ga bo večkrat poiskal, da se njegova duša združi z Njim, ki je življenje in od bogastva svojega božjega življenja deli naši duši moč božjega življenja.

To, predragi možje in fantje, je naša naloga v današnjih dneh, ko svet potrebuje božjega zdravnika, da Ga mi sami dobro poznamo, da Ga po nas spoznajo tudi drugi. To je naša naloga, da smo in ostanemo v zvezi s Kristusom po živi, mogočni veri, po življenju v tej veri, da se v tej zvezi utrjujemo s splonjevanjem zapovedi,

okrepčani z milostjo, ki jo z molitvijo in prejemanjem sv. zakramentov dobivamo od svojega Boga. Številne cerkve po naših dolinah in gričih so v kras naši domovini, naj v tej lepi domovini stanuje tudi ljudstvo, ki bo lepo v lepoti vernega, neomadeževanega življenja, ožarjenega z ljubeznijo do Onega, ki nam je podelil lepoto domovine. Bodimo mogočni čuvarji najsvetejših zakladov, danih nam od Boga: svete vere in krepostnega življenja in Bog bo blagoslovil naše delo. Amen.

Cegnar Janko.

Tabor mož in fantov pri Sv. Trojici

8. septembra 1935

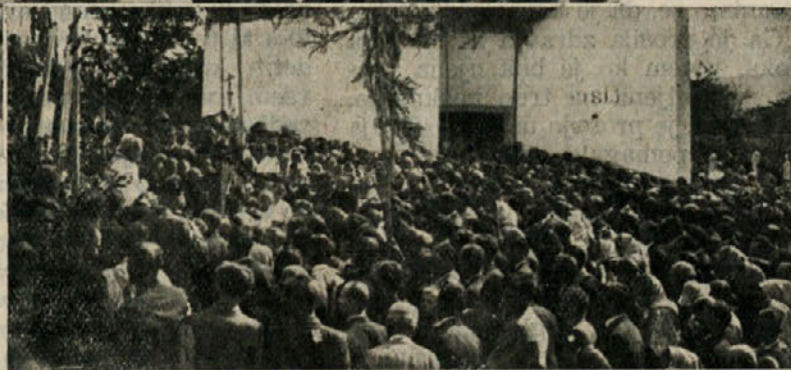
Tabor je bil prvotno zamišljen kot socialno prosvetni. Pozneje je bil prijavljen kot političen. Ker je pa vseeno ostal po svoji vsebini prosveten (z izjemo govora ministra dr. Kreka), prinaša poročilo o taboru tudi Naš list.

Radio je napovedal za taborsko nedeljo lepo vreme. V domovih moravske, ljubljanske okoliške in kamniške dekanije so zato med možmi in fanti dozoreli sklepi, da pojdejo drugi dan ali peš, ali s kolesi ali pa vozovi na tabor.

**Tabor
pri Sv. Trojici
nad
Moravčami**

**Minister
dr. Miha Krek
govori**

**Dekan
Janko Cegnar
govori**

Komaj se je nekoliko poleglo pripovedovanje o veličastnem taboru v Komendi (11. avgusta 1935), so nam plakati in časopisi naznanili, da se bo vršil pri Sv. Trojici nad Moravčami spet tabor za sosednje kraje. Znana razgledna točka je kaj primerna za tako zborovanje. Posebno privlačnost je pa dala taboru napoved, da bo na njem govoril g. dr. Miha Krek, ki je nekaj dni pred taborom bil imenovan za ministra. Gospod minister je v teh krajih še prav posebno domač in znan. Saj je znano, da so se v letih največjega političnega preganjanja 1932. in 1933. preganjani možje in fantje, žene in dekleta, ne v desetinah, ampak v stotinah zatekali v njegovo advokatsko pisarno, da bi jih s svojo odvetniško in krščansko močjo branil pred krutimi krivicami.

Jutri 8. septembra je bilo brez oblaka. Sonce je čudovito ožarilo nebes in prijazno višavje med Kamniško Bistrico in Savo. Bele ceste so oživele. Vse so peljale pod hrib Sv. Trojice. Pešci so šli nemoteno na vrh, kolesarji so v obveznoznih naseljih iskali shrambe za kolesa. Prav tako vozovi in avtomobili. Skoro vsi udeleženci so nosili na prsih znak evharističnega kongresa.

Pred cerkvijo Sv. Trojice so domačini lepo pripravili prostor in ob župnišču postavili oltar ter govorniški oder. Ob desetih je stopil na govorniški oder domači (moravški) gospod dekan Janko Cegnar in imel cerkveni govor, ki ga prinašamo na prvi strani in ki je tako zelo soglašal s celo veličastno prireditvijo. Srce mu je pač lahko napolnjevala radost, ko je gledal okoli sebe zbrane tako številne možje in

fante, zlasti tudi iz svoje fare in svoje dekanije, ki jih je skozi dolga, trda leta vzgajal in bodril, da so stali kakor hrasti.

Po govoru je opravil preč. g. dekan sveto daritev, pri kateri je mogočno prepeval pevski zbor moravških fantov. Zadnja pesem, »Lepa si, lepa, roža Marija«, je pa na mah zajela vso množico, da so zapeli vsi in jo še enkrat ponovili. Spomnili smo se evharističnega kongresa na Stadionu.

Po maši je otvoril g. Fr. Pernišek, uradnik OUZD iz Ljubljane, tabor, pozdravil vso množico in zlasti g. ministra dr. Miha Kreka, katerega je naprosil, da stopi na govorniški oder. Nastal je vihar navdušenja, mogočen in glasen, da so ga slišali dol do podvznožja hriba. S prijaznim nasmehom se je g. minister zahvaljeval za navdušene pozdrave. Nato je govoril skoro eno uro: prepričevalno, z vso govorniško sposobnostjo. Govornika so skozi ves govor prekinjali navdušeni vzkliki odobravanja, oziroma ogorčenja nad dosedanji krivicami.

Za ministrom dr. Krekom je govoril gospod Smersu Rudolf iz Ljubljane, ki ima skupaj z gospodom Fr. Pernišekom največ zaslug za organizacijo tabora. Svoje misli o socialni delavnosti je povzel po izreku največjega sodobnega španskega katoliškega politika Gil Roblesa: Naš rod mora izvršiti veliko poslanstvo, naš rod mora ustvariti novega duha, nov narod, novo državo! — Zavedamo se, da so za preobnovo človeške družbe potrebna dejanja, kar odločilna dejanja. Imamo namreč eno samo izbiro: ali pokažemo mi tisto zares pravo pot, ki vodi v obstoječih razmerah do pravičnega družabnega reda, ali pa bo šlo ljudstvo v komunizem. Zato je prva naša naloga, ko dobimo politično svobodo, da rešimo kmeta in delavca, da ga dvignemo, mu pomagamo in mu omogočimo človeka vredno življenje, da ga rešimo pijavk in oderuhov in brezsrčnih kapitalistov. Teh

Minister dr. M. Krek govori

nazorov je naš voditelj dr. Korošec, istih misli je tudi naš predsednik vlade dr. Stojadinović, ista načela so v glavnem sprejeta tudi v program nove naše stranke. Seveda pa ne smemo biti demagogi, ne smemo obljubljeni raja na zemlji, ki ga pač nikoli ne bo in ga nihče dati ne more. Pač pa se v okviru naše socialne zakonodaje mora storiti več koristnega, ker se zdaj izigravajo najvažnejša določila teh zakonov. Zato je prav, da hoče sedanja vlada vcepiti spoštovanje tudi do socialnih zakonov, pravilno pa je isto povzela v svoj program nova stranka.

Nadaljni govornik je bil **Loboda Jože** iz Dola pri Ljubljani. Imeli smo priliko poslušati v njem zavednega in odločnega katoliškega fanta. — Naši tabori naj bodo glaseni, mogočen klicar na delo. Zlasti naša ljudska prosveta kliče Tebe, slovenski fant, da greš na delo. Stori to s tem, da podvojiš, potrojiš delo naše ljudske prosvete. V zaorane brazde položimo skrbno zbrano zrno, kleno seme večnih resnic, ki naj obrode v narodu dober sad. Naša glavna naloga bodi gojitev prave srčne kulture, duhovne poglobitve. Pojdimo na globoko, zamahnimo na široko!

H koncu se je javil k besedi g. **Strah Fr.** z Ježice. Tudi njegov govor so poslušalci spremljali z vsem zanimanjem in glasnim odobravanjem. Govornik je klical zborovalce k smotrenemu in širokopoteznemu delu v naših organizacijah.

Posebno živahno je postalo, ko je proti koncu tabora minister dr. Krek odhajal v Ljubljano. Zborovalci so mu priredili v slovo viharno manifestacijo.

Po zaključku tabora (ob pol eni) so zborovalci zapeli veličastno himno »Hej Slovenci!«

SREBRNOMAŠNI POZDRAV

čg. Janku Cegnarju, moravškemu dekanu,
dne 22. sept. 1935 v Stranjeh.

Zapeli pesem so zvonovi lepi naši
prav kakor takrat... Bilo je ob novi maši...

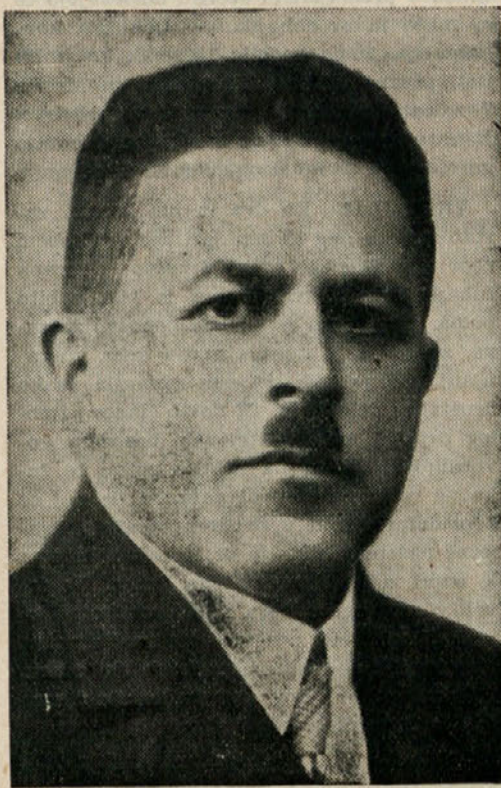
Zastavljena je z venci bila cesta,
opravljena je bila cerkev kot nevesta.
Mladenič Ti si se podal na pot življenja,
z Gospodom kelih si delil trpljenja.
On sam Te je povabil za seboj:
»Na delo stopi Ti v vinograd moj!«
Ziri, Ljubljana, strašno tam bojišče,
Moravče zdaj... To bilo je torišče:
Tu v trudu, v znoju, tu v srca bolesti
postal Gospodov si služabnik zvesti.

In spet pojo zvonovi lepi naši
prav kakor takrat... Bilo je ob novi maši...

Utrujen morda si? Bi rad počival?
Kot nekaj tu mladostne sanje snival?
O, ne! — Le dela si želiš, čeprav je vroče,
oddahniti pastir se dobri noče,
dokler Gospod Ti ne poreče Tvoj:
»Le pridi k meni Ti, služabnik moj!«
Na zemlji pa naj plača Te bogato,
dočakati naj da Ti mašo zlato,
in spet zapeli bodo Ti zvonovi naši
prav kakor takrat, ko ob novi maši...

Govorila Langerholc Slavica.

V imenu božjem!

Ban dr. Marko Natlačen

Sredi meseca septembra je dravska banovina dobila novega bana v osebi bivšega predsednika oblastne skupščine g. dr. **Marka Natlačena**. Ta izredni in veliki ter radostni dogodek za celo Slovenijo ne more iti mimo Našega lista ne, čeprav gleda Naš list vse javno življenje le skozi lupo Katoliške akcije in ne more imeti smisla za ta dogodek v političnem pogledu.

Ban g. dr. Natlačen je prišel izvrševati svoje poslanstvo v imenu božjem, z zaupanjem v pomoč božjo. »Zaupam na pomoč Onega, ki nevidno vodi usodo narodov,« je slovesno izjavil zastopnikom celokupnega uradništva banske uprave ob nastopu svoje službe. Trdno smo prepričani, da je to edini in najboljši začetek. S tem zaupanjem je lahko svetopisemsko prepričan rekel ob isti priliki: »Težka naloga me čaka, toda ne strašim se je.« Prav vduhu velikega učitelja narodov, Pavla, ki je ob težki nalogi zaklical: »Vse premorem v njem, ki me kreпча.«

Tako pojmovanje je tudi v skladu z mišljenjem slovenskega naroda. Vsa slovenska zgodovina, zasebno in javno življenje Slovenca, je prepojeno z zaupanjem in s prošnjo za pomoč božjo. To razodeva slovenska govornica, to pričajo prošnja in zahvalna znamenja po slovenskih naseljih in slovenskih poljih. Dokaz za to so številne cerkve in cerkvice po slovenskih hribih in nižavah. Ta čudovita harmonija med pojmovanjem naroda in njegovega gospodarja bana je posebno prijetna in opažena.

Zaupanje na božjo pomoč pa ni samo v skladu s posebnim slovenskim pojmovanjem. Celo naša hrabra obožena vojska se zaveda, da je potrebna, zlasti pri velikem delu, božja pomoč. Jugoslovanski vojaški pozdrav, ki se vsak dan glasno razlega po vseh jugoslovanskih vojašnicah, se glasi: »Pomози Bog, junaci — Pomagaj Bog, junaki!« V tem duhu je bil torej tudi prvi pozdrav novega bana svojemu uradništvu.

Iskreno želimo in Boga za to prosimo, naj bi stal ob strani našemu banu, da bo mogel izvršiti vsa velika dela v korist slovenskemu narodu in v okrepitev skupne jugoslovanske domovine, ki jih ima v načrtu. Naj bo uverjen, da ga bo njegov narod z enakim zaupanjem podpiral in se mu skazal tudi hvaležnega.

SESTANEK KA V GROBLJAH

15. 9. 1935

Septemberski sestanek fantov KA se je vršil v nedeljo, dne 15. septembra. Udeležili so se sestanka skupno 103 fantje iz sledečih župnij: Vodice 8, Komenda 19, Tunice 3, Mekinje 1, Kamnik 1, Homec 6, Dob 16, Ihan 16, Domžale 11, Mengeš 11, Brdo 7, Moravče 4. — Kot govornik je prišel k sestanku novi predsednik škofijskega odbora KA odvetnik g. dr. Stanko Žitko. Fantje so govornika kot novega predsednika navdušeno pozdravili. G. govornik je predaval spet o Cerkvi, in sicer o nezmotljivosti papežev. V predavanju je vključil razlago, da smo dolžni poslušati papeža tudi kadar govori vernikom v obliki okrožnic, kakor je n. pr. okrožnica Pija XI. »Quadragesimo anno« o socialnem vprašanju. Pri razgovoru je g. dr. Zdešar opozoril, kako so nezmotljive izjave papežev naslonjene na razodetje, na resnice, ki jih je razodel Bog, kar je važno vedeti zlasti, če se o teh rečeh razgovarjamo s pravoslavnicami (z vojaki). G. dr. Žitko je dalje še omenil, da imajo Hrvati in Srbi nekoliko netočen izraz za nezmotljivost in zato mnogi po pomoti mislijo, da je nezmotljivost toliko kot brezgrešnost. Lojze Peterlin je dodal, da obžaluje, da tega predavanja ni slišal, preden je šel k vojakom. Na koncu razgovora je L. Peterlin predlagal, da bi poslali bivšemu predsedniku škofijskega odbora KA in sedanjemu ministru g. dr. M. Kreku pisemne čestitke in zahvalo za dosedanja njegova številna in krasna predavanja pri sestankih KA v Grobljah. Fantje so z navdušenjem sprejeli predlog in se po končanem sestanku vsi podpisali pod omenjeno pismo.

(Odgovor g. ministra glej na str. 7!)

Z našega razgledišča

KAMNIK. V župni cerkvi na šutni smo dobili v klopih nov leseni tlak, ker je bil dosedanji, nad 60 let stari, močno poškodovan. Skušali bomo dati klopem tudi prijetnejšo zunanjo obliko. — Na oltarju svetega Janeza je pozlatar Iv. Drnovšek iz Ljubljane dopolnil in prenovil star umetniški nastavek za sveče, in kanonske table. Ta nastavek tvori z okvirjem podobe Marije Pomočnice lepo celoto.

KAMNIK. Sprejem v Marijin vrtec. Na mali šmaren se je pomnožil kamniški Marijin vrtec za 45 novih rožic: 17 dečkov in 28 deklic je bilo sprejetih v to lepo Marijino zavetje. Večina izmed njih je iz drugega razreda. Po prisrčni slovesnosti v cerkvi, kjer je g. dekan zlasti staršem predočil, kako velike važnosti za vzgojo otroka je, da vzraste v varstvu in ljubezni do nebeske Matere, so potem otroci ob skioptičnih slikah v Kamniškem domu slišali še nekaj besed iz Marijinega življenja. — Za naprej je pa pred vsem odvisno od očetov in mater, da bodo otroci res kaj koristi odnesli od te lepe verske družbe, če jih bodo redno pošiljali k shodom, zlasti dečke. — **Otroška maša**, ki se je vpeljala po veliki noči ob nedeljah ob osmih v farni cerkvi, je prav lepo obiskana. Poleg 250 do 300 otrok prihaja tudi mnogo odraslih, ki radi poslušajo otroške molitve in petje. Lep prizor je, ko redno vsako nedeljo do 100 otrok prejme sv. obhajilo. Upanje je, da se kmalu vpelje tako zvana zborna sv. maša, vsaj v lažji obliki. Tako bo udeležba pri maši hkrati

nazorni pouk o lepoti mašnega obreda i za otroke i za odrasle. — Žal, da se dečki še vedno v premajhnem številu udeležujejo te sv. maše in sv. obhajila. — **Dekliška kongregacija** je na nedeljo 15. sept., ko je bil tudi praznik Imena Marijinega in Marije 7 žalosti, napravila romanje v Velesovo. Nekateri so se povzpele celo na Štefanjo goro, druge pa so si ogledale še Predvor.

VRHPOLJE. Po dve in pol letnem zastanku se je dne 15. sept. pri nas vršil občni zbor razpuščenega prosv. društva. Dvorana tukajšnjega prosvet. Doma je bila nabito polna. Na Domu je vihrala ponosno zastava, znak, da je minula mrzla doba preganjanja, ki je tudi pri nas zamorila vsako društveno delovanje. 92 novih članov je poleg drugih burno pritrjevalo besedam govornikovim, ki je na kratko opisal te žalostne razmere, pozival navzoče, da naj se s pridnim delom v društvu izkažejo hvaležne našemu voditelju dr. Korošču, ki nam je odprl zopet vrata našega Doma. Po izvolitvi agilnega odbora s predsednikom Vincom Klopčičem, posestnikom na Vrhpolju, smo izvolili še dramatični in pevski odsek.

S trikratnim: Bog živi dr. Korošca! smo zaključili zanimiv občni zbor.

V DOBU smo to poletje srečno spravili pod streho poslopje za šestrazrednico. Prihodnje leto bomo dali še poslopje ometati od znotraj in zunaj, izvršili mizarstva in druga dela ter upamo prihodnje leto začeti s šolskim poukom v novem poslopju. Nova šola stoji ob mali cesti pred vasjo in ima lepo lego. Iz nove šole je krasen razgled na Alpe in Karavanke, pred seboj vidiš vso ravnino od Domžal do Radomelj. O poslop-

ju samem se pa more slišati vse prej kot ugodno sodbo. Počakajmo, da bo popolnoma dovršena!

NA VIRU je 8. sept. zaspal v Gospodu Avman Janko, znan kovaški mojster in posestnik. Bolehal je dolgo. Pomoči je iskal pri raznih zdravnikih in v bolnici, pa je ni našel. Smrtni angel ga je rešil zemeljskega trpljenja v 34. letu starosti. Čudno, da je v isti starosti umrl pred petimi leti tudi njegov brat, Franc, župan na Viru. Pokojni Janko je bil odkritega in veselega značaja. Zapustil je ženo s sinom, mater in štiri sestre. Bog mu daj večni mir, domačim pa tolažbo!

NA GORJUSI je umrl 28. sept. tovarniški delavec Korošec Anton. Ponesrečil se je v Bonačevi tovarni 11. maja 1933. Spodnji del telesa mu je pri čiščenju prežal 700 kg težek valjar tako, da spodnjega dela telesa ni mogel nič rabit. Bil je dalj časa v bolnici, kjer so poskusili vse, da bi mu vsaj olajšali trpljenje. Trud je bil zastonj. Ležal je nad 28 mesecev vznak, pri svoji sestri, ki mu je z vso skrbjo stregla in lajšala bolečine. Vdan v voljo božjo je umrl pri popolni zavesti v soboto, 25 let star, ko je prosil sestro, naj mu da križ v roke in prižge mrtvaško svečo ter pokliče domače.

V ponedeljek je bil pokopan v Dobu. Delavci iz Bonačeve tovarne so mu prinesli polno vencev in so ga spremili v velikem številu k večnemu počitku. Zapeli so mu v slovo dve pesmi. Počivaj v miru!

V BONAČEVI TOVARNI NA KOLICEVEM traja že sedmi teden stavka. Delavci so se utaborili v bližini tovarne in si ure-

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal
Jón Svensson S. J. (Dalje.)

»Toda zdaj jih je treba ujeti,« pravi Mani. »Kdo ve, če se nam posreči.«

»Mora se posrečiti. Treba nama je pravzaprav ujeti samo eno. Upam, da bo imela mleka dovolj za oba.«

Prav tiho se še malo približava pasočim se živalim. Mirno ostanejo na mestu, dokler se jim ne približava na kakih dvajset korakov. Tedaj se nenadoma vse nehajo pasti. Obrnejo se z glavo proti nama in naju ostro pogledajo. Nato se odpravijo in odidejo čisto mirno ob skalni steni v južno smer.

»Kaže, da se vendar ne bi rade dale ujeti,« vzdihne Mani.

»Le počakaj malo,« odvrnem jaz. »Prav zdaj jim morava pokazati, da sva modrejša od njih.«

Pravkar sem opazil tudi zarezo v trdi steni. Bila je nekakšna duplja, ki je bila ob vhodu nekako 10 čevljev široka in bila mogoče vsaj 20 čevljev globoka. Prav zdaj so se ovce bližale duplji. Takoj uvidim, da imava tu

najboljšo priliko, zajeti ne samo eno ovco, ampak vso čredo. Treba je pa brž na delo. Takoj morava poskusiti, živali prignati v dupljo. Rečem Maniju, naj gre s psom počasi in premišljeno od severne strani poti duplji, jaz pa medtem stečem v polkrogu — mimo ovac — v južno smer.

Zgodi se. Na ta način pridem naokoli tako, da je bila zdaj vsa čreda med Manijem, menoj in steno. Zdaj sva bila na konju...

Nalahno in brez vsake težave sva gnala krasne živali proti vhodu duplje. Mirno so vse šle noter in se niso postavile, dokler niso prišle do zadnje stene globoke duplje. Takoj so se stisnile v gost klobčič in zdaj sva lahko čisto mirno prišla blizu.

To je bil krasen in pa nepričakovan uspeh! Stopiva čisto zraven.

Po sreči se je duplja ožila vedno bolj, čim dalje si šel noter. Zato sva prav lahko preprečila, da se ujetnice ne izmuznejo ven. Postaviva se, jaz na eno stran, Mani na drugo. Fidela postaviva v sredo za stražo. Da bi se katera ovca poskusila zmuzniti mimo psa, na to ni bilo misliti.

»Nikoli ne bi bil mislil, da bo šlo tako lahko in urno,« reče Mani.

»Redko srečo sva imela,« odgovorim jaz.

Zdaj pa je bilo treba misliti na to, da si ugasiva žejo s sladkim, zdravim ovčjim mlekom, ki ima tu gori v gorah prav vonjiv okus.

Nešetokrat sva bila videla doli na pristavi, kako ovce molzejo. Molžnja sama nama zato ni delala težav. A kje je posoda za mleko?

To je bilo veliko vprašanje. Ni bilo ne golide ne čaše ne kozarca.

Nisva si znala pomagati in sva v zadregi gledala drug drugega.

»Kaj naj počneva zdaj?« vpraša Mani.

»Saj to je, na kar mislim,« odgovorim jaz.

Še nekaj časa stojiva, ne vedoč, kam bi se dejala, in premišljujiva. Nazadnje jo zopet ugame mali Mani. Sname si okroglo, mehko kapo, udari nekaj krat z njo po kolenu, da bi jo očistil prahu in peska, ji vtisne s pestjo zgoraj jamico in reče:

»Ali ne bi poskusila namlesti si mleka v kapo?«

Glasno sem se moral smejeti njegovi prav posrečeni in pri tem tako izvirni domisli.

dili kuhinjo, kjer vsak delavec dobi trikrat dnevno zadostno hrano. Tovarno čuvajo neprestano, da ne bi kdo napravil v nji kake škode. G. Bonač piše delavcem pisma in jih skuša uveriti, da jim je že veliko dobrega storil. Delavke in delavci so sestavili pismeno pritožbo proti podjetju, kjer nava- jajo hude reči proti Nemcu, ravnatelju Wultschu in par drugim uslužbencem v Bo- načevi tovarni. Ravnatelj je celo izdal od- redbo, da se noben delavec ne more prito- žiti g. Bonaču razen po njem. Čudno se nam zdi, da g. Bonač še zdaj zagovarja Wultscha in ga hvali, kljub temu, da ve, kake razmere so nastale pod njegovim vod- stvom v tovarni in ga imenuje srčno do- brega človeka. Kot Slovenec bi g. Bonač moral biti vsaj toliko previden, da ne bi Nemcu slepo zaupal proti slovenskim de- lavcem. Kako poje naš pesnik? »Kdor za- ničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.« Nemci radi sprejemajo jugoslovanska na- ročila!

Delavci mirno čakajo, kdaj bo g. Bonač sprevidel, da je nemogoče zlomiti organizi- rani odpor proti krivičnemu ravnanju. Ne samo vse okoliško prebivalstvo je na strani delavcev, ampak celo iz oddaljenih Vevč pošiljajo delavci vsak teden prispevke za stavkujoče, nabrane med tovariši. Iz obna- šanja stavkujočih se vidi, da jim ne gre za malo, ampak za veliko; lahko rečemo za vse, ker si hočejo priboriti delavske pravi- ce, brez katerih so bili dozdej igrača v ro- kah nemškega ravnatelja.

Med tem časom je g. Bonač poslal pripo- ročeno vsem delavcem delavske knjižice. Večina jih je zavrnila. Sprejeli so jih samo oni delavci, kateri niso vedeli, kaj jim je

poslal. Odpovedal je tudi delo Mesariču, vodji oddelka, edinemu strokovno sposobne- mu Slovencu v Bonačevi tovarni. Vzrok je baje tej odpovedi ta, ker simpatizira z delavci. Mi pa vemo, da osem nemških delavcev v Bonačevi tovarni ni prejelo od- povedi. S tem se je stanje v Bonačevem podjetju vnovič zaostrilo in je še manj upanja, da bi se štrajk kmalu končal.

Ob trideseti dnevnicu štrajka, t. j. 17. 9. je šla deputacija delavstva, kateri se je pri- družil tudi g. A. Kersnik, narodni poslanec, in zastopniki vseh občin, iz katerih so Bo- načevi delavci, k g. banu, da so mu pojas- nili upravičene delavske zahteve in ga pro- silili pomoči. G. ban je rad sprejel deputa- cijo in obljubil vso svojo pomoč.

Dne 20. sept. so bila vnovič pogajanja z g. Bonačem pri srezkem načelstvu v Kam- niku. Razgovori so se vršili bolj mirno kot prvokrat, vendar pa niso še privedli do za- željenega zaključka. Bili so preloženi na 25. sept. na istem kraju. To pogajanje se je končalo z izjavo g. Bonača, da sprejme druge predloge delavcev, le kakih šestdeset delavcev ne bi mogel takoj zaposliti.

Delavci so še isti dan imeli posvetovanje in so sklenili, da ne odnehajo od zahteve, da bi podjetje kakega delavca odslovilo. Pripravljeni so vsi toliko manj dni delati, da bodo vsi zaposleni. Lepa solidarnost de- lavcev, ki ne puste nobenega tovariša od- sloviti, bo najbrž imponirala tudi g. Bonaču in je danes več upanja, da se v kratkem začne zopet z delom.

STRANJE. Spet se je nabralo nekaj no- vic. V soboto pred Malim Šmarnom je ko- maj devetletni otrok, Golob Mirko, ustrelil z lovsko puško svojo še ne dve leti staro

sestrico Marico. Vzrok te neprevidnosti je seveda tista otroška radovednost in iztak- ljivost, ki misli, da mora vse preizkusiti, vse doživeti, če je zanjo ali ne. — V pone- deljek, dne 23. sept., je padel z oreha se- demnajstletni krojaški vajenec Hančič Ni- kolaž. Klatil je orehe in v mladostni pre- šernosti baje mislil prestopiti od enega ore- ha na drugega, pa se mu je pri tem po- skusu pripetila nesreča. Pri tej priliki naj še časopisne poročevalce malo primemo za ušesa. Eden je namreč poročal svojemu li- stu, da se je nesreča zgodila v Godiču, dru- gi jo je že prenesel v Vodice. Vse na račun prevelike poročevalske gorečnosti. — Na kvaterno nedeljo, dne 22. sept., je pa opravi- l pri nas svojo srebrno mašo čg. Cegnar Janko, sedanj moravški dekan. L. 1910. je opravil prav tukaj pri svojem stricu, pok. čg. župniku Jož. Cegnarju, novo mašo, zato se je spodobilo, da smo ga čez četrto stoletja spet povabili v Stranje. Lep sončen dan in obilna udeležba vernikov je to slovesnost jako povzdignilo.

ŠT. GOTARD. Kat. prosvetno društvo je pričelo s svojim delovanjem in je imelo v nedeljo 15. septembra popoldne svoj občni zbor. Iz poročila predsednikovega naj ome- nimo nekaj misli. Zadnji občni zbor je bil pred tremi leti, ker je društvo vsled ob- lastnega razpusta moralo počivati. Vse delavne člane je razpust razočaral, ker so imeli zavest, da niso v ničemer prekršili društvenih pravil, da bi se bilo društvo po- litično udeleževalo. Naši nasprotniki so hoteli razbiti vrste slovenskega katoliškega ljudstva in mu onemogočiti vsako zbiranje in organiziranje izven cerkve. Zato so po- ložili roke na katoliško prosveto, a dosegli

»To je pa, res krasna misel! In mislim, da je to edino, kar moreva pametnega ukreniti.«

»Tedad pa pojdiva brž na delo,« reče Mani. »Jaz skoro ne strpim več od žeje.«

Začneva torej z ovco, ki nama je stala najbliže.

Mani je držal svojo kapo, jaz pa sem molzel, po vseh pravilih umetno- sti, snežnobelo mleko v jamico na njeni gornji strani.

Ko je bila kapa polna, spiše mali, žejni potnik zdravo, gorko mleko z vsemi znaki največjega ugodja.

»Ej kako to človeku dobro de!« vzklikne, ko popije prvo »kapo« mleka.

»Je li mleko dobro, Mani?«

»O izborno! Okus je čisto drugi kot sicer. Čudovito dobro je.«

»Je li res, Mani? Ali se res da ču- titi okus po cvetlicah in zeliščih?«

»Pa prav gotovo, Noni. Resnično ima slast po gorskih cvetlicah in gorski travi. Razločno se da čutiti tudi cvetlični in zeliščni vonj. Tako dobrega mleka nisem še nikoli pil.«

»Potem že moram verjeti, Mani. A mislim, da ta okus ni samo od mleka. Je tudi od tvoje silne žeje in lakote.

Upam, da bo tudi meni prav tako šlo v slast.«

»Jaz tudi upam, Noni. — Ampak jaz ga moram dobiti še več — še mnogo več.«

»Dobro! Dobiš ga, kolikor hočeš.«

Moral sem mu napolniti kapo z gorkim, vonjivim mlekom večkrat za- pored, dokler ga ni imel nazadnje dovolj. Dobri, potrpežljivi ovci sem potem dal, da je mirno odšla ven.

Zdaj sem bil na vrsti jaz. Oskrbel sem si slastne pijače prav tako, ka- kor sem jo dal bratu. Ko sva se oba do sita napila, sva dala zopet vsej čredi prostost. Živali so šle počasi in mirno in so se pričele zopet pasti.

Midva sva se čutila kakor prero- jena in sva šla proti vhodu duplje in sva tam sedla. Fidel se je usedel sre- di med nama.

Odvežem mu vrstico, ki sem mu jo bil prej zavezal za vrat.

»Ubog! pes!« pravi mali Mani. »Prav ničesar ni jedel ne pil od danes zjutraj zarana. Kako mora biti lačen in žejen!«

»Prav praviš, Mani, že večkrat sem mislil na to.«

»Potem pa, Noni, ali mu ne bi dala malo najinega namazanega kruha?«

Za odgovor vzamem iz žepa oba svoja kosa maslenca in dam enega zvestemu psu. Pospravi ga, kot bi trenil.

Mani takoj sledi mojemu zgledu. Tako je torej najin štirinogat prija- telj snedel dva najin的角度 namazanih kosov kruha, polovico najinega pri- hodnjega kosila. Svojo hvaležnost je pokazal z zvestimi, prijaznimi pogle- di in z mahanjem z repom, ki se kar ni hotelo končati.

Preden vstaneva, da bi potovala na- prej, pravi Mani:

»Kako prijetno je tu gori! Tako mi je, kakor da živiva tukaj kot be- gunca.«

»Saj je tudi res tako. Toda več kaj? Begunci niso zadovoljni s tem, da pijejo ovčje mleko kakor midva. Tudi koljejo jih in potem zakurijo v skalnih duplinah in peko meso na ražnju.«

»Potem pa mora biti prav lepo, ži- veti visoko v gorah kot begunec.«

»Da... Gotovo... Res je tako, če je vreme lepo, kakor ga imava mi- dva. Če je pa dež in vihar in če pada sneg in zmrzuje...! Potem že ne bo tako prijetno.«

(Nadaljevanje.)

so ravno nasprotno. Knjižnica ni bila prizadeta, ker smo jo na zadnjem občnem zboru v l. 1932. pretvorili v farno knjižnico. Knjižnica je last župne cerkve, ki je vsem faranom na razpolago in plačajo le malo odškodnino za izposojevanje knjig. Sedaj moramo pričeti z novim delom, s svežimi in pomlajenimi močmi stopimo na pot krščanske prosvete, širimo jo povsod, zlasti med mladino, ki je tako potrebna izobrazbe. Nato se je izvolil odbor iz štirih članov. Članarina se je določila prav nizka, 2 Din letno. — Soseščani podzidarske podružnice so letos zbirali za novo cerkveno bandero, ki stane 4.078 Din. Žal, da še ni vse plačano. Ob priliki sv. birme so fantje dobili veliko smrek za mlaje. A ni med njimi pravega razpoloženja, da bi darovali nekaj denarja od prodanih smrek za novo bandero. Častno izjemo pa tvorijo fantje iz Zavrha in Učaka, ki so ves izkupiček za mlaje darovali za novo bandero. Drugi fantje so dali nekaj gasilski četi — ostalo je pa šlo za gašenje žeje.

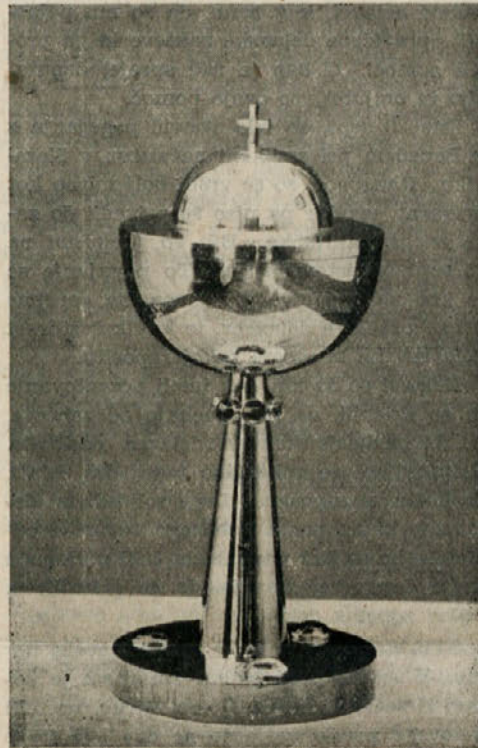
SPITALIČ. Že od srede meseca maja smo bili brez rednega dušnega pastirja, zato smo težko pričakovali novega župnika gospoda Ignacija Žusta. Dne 14. septembra se nam je izpolnila želja, ko je došel novi g. župnik v spremstvu g. dekana in sosednjih gg. župnikov iz Šmartna in Zg. Tuhiinja. Lep in prisrčen je bil sprejem. Mlaji in venci so oznanjali veseli dan. Pod vodstvom dosedanjega upravitelja g. župnika motniškega, Antona Rovtarja, so sprejeli župljani g. župnika pri slavlolu, kjer so ga pozdravili g. župan, g. šolski upravitelj, zastopnik šolskega odbora, zastopnica Marijine družbe in nazadnje učenka z nagovorom in šopkom. V nedeljo 15. septembra je novi g. župnik opravil ob desetih sv. mašo ob navzočnosti sosednjih gg. župnikov in domalega vseh župljanov. Božji blagoslov naj spremlja delo novega dušnega pastirja v naši sredi!

SV. TROJICA PRI MORAVČAH. Fantovski tabor na Mali Šmaren se je vršil ob prav lepem vremenu in je potekel kar sijajno. Navzočih je bilo do 3000 ljudi, ki so napolnili pred cerkvijo na pokopališču ves prostor. Najprej je govoril in imel sv. mašo g. moravški dekan. Nato pa je nastopil novi minister, g. dr. Miha Krek, z navdušenim govorom. Sledili so govorniki Smeru, Loboda in Pernišek, ki je zaključil lepo uspeli shod. Kar se pred leti ni smelo vršiti, se je smelo sedaj. Bilo je pred dobrimi tremi leti, ko je neki znani socialni delavec nastopil ravno tukaj in je hotel poučiti ljudi, pa je zato moral biti v pregnanstvu dve leti na Koroškem. Ljudje so bili veseli tega, da je sedaj bila dana prostost, da se je smelo vsaj povedati ljudske težnje in težave —

še nekaj: Prosvetno društvo, ki je počivalo zadnji dve leti vsled znane ukinitve, bo treba zdaj obnoviti. Posebno društvena knjižnica, dosedaj pod oskrbo, bo lahko zopet delovala z izposojevanjem dobrih knjig — proti mali odškodnini. Primeren govor v ta namen bo imel g. Kornelij Igljč, bivši

dolgoletni šolski upravitelj pri Sv. Trojici, in sicer prvo nedeljo meseca oktobra.

RADOMLJANE bo spominjal na evharestični kongres še mnoga leta umetniški ciborij, ki so si ga nabavili s skupno nabirko. Vsak je po močeh skušal prispevati, še celo otroci niso hoteli zaostati. Osnutek je napravil okadenski kipar Franc Gorše, izdelal ga je pasar Avgust Mencej. Tudi za plašček je naredil g. Gorše originalen osnutek. Ciborij nosi napis: Kristusu Kralju 1935 duhovnjia Radomlje.

Spominek na evh. kongres v Radomljah.

POZDRAV NOVEMU ŽUPNIKU g. Ign. Žustu v Špitaliču

(Po Riharjevem napevu: »Novi mašnik, bod' pozdravljen!«)

Novi župnik k nam poslani,
srčno vas pozdravljamo.
Srečni zopet smo farani,
praznik svoj obhajamo.
O, sprejmite src pozdrave
verne množice tu zbrane,
ki zdaj srčno molji vsa,
da Bog blagoslov vam da.

Radi bomo poslušali
svete Cerkev božji glas,
zvesto bomo spolnjevali,
kar velel pastir bo naš.
O, prejmite src pozdrave
zveste množice tu zbrane,
njo vodili boste zdaj
h Kralju večne slave v raj.

Spremljaj milost pota vaša,
prosimo župljani vsi.
Delo, skrb, molitev blago
naj Gospod vam nagradi.
»Hvaljen Jezus in Marija«
moli danes vsa župnija.
Ljubi Bog pomoč nam daj,
delež vsem bo sveti raj.

Država in organizacije

Leon XIII.: Rerum novarum

71. »Nastanejo včasih časi, ko je prav, da se tej vrsti družb z zakoni stopi nasproti, če namreč po svojem namenu skušajo kakšno stvar doseči, ki je v očitnem nasprotstvu s poštenostjo, pravičnostjo ali z državno blaginjo. V takih prilikah sicer država po pravici zabrani, da se one ne združijo, in tudi že združene, po pravici razpusti. Vendar pa mora uporabljati največjo previdnost, da ne bo vzbudila videza, da krši pravice državljanov, in nikar naj česa ne določa pod videzom javne koristi, česar pamet ne odobrava. V toliko je namreč treba ubogati zakone, v kolikor so v skladu z zdravjo pametjo in torej tudi z večnim božjim zakonom.« (Tom. Akv. S. H. 1. 2.)

72. »V duhu mislimo tu na razna društva in družbe ter cerkvene redove, ki jih je ustvarila oblast cerkve in pobožna volja kristjanov. V kolik blagor človeškega rodu, govori zgodovina prav do našega časa. Te vrste družbe, če jih presoja zgolj pamet, ker so se združile le s poštenim namenom, je jasno, da so se združile po naravnem pravu. Z one strani pa, s katere se dotikajo vere, je cerkev edina, kateri so po pravici pokorne. Ne morejo si torej tisti, ki vladajo državo, kakorkoli prisvajati pravico do njih, niti smejo po pravici na-se prenesti pravico do njih, niti smejo po pravici na-se prenesti njihovo upravo. Dolžnost države je namreč, da jih spoštuje, čuva in, kjer bi to okolnosti zahtevale, pred krivico varuje. Godi se pa, kar smo zlasti v tem času videli, čisto drugače. Na mnogih krajih je država družbam te vrste delala silo, in sicer z mnogovrstno krivico. Pritisnila jih je s tem, da jih je zvezala z državnimi zakoni in jim odvzela pravico moralne osebe in jih oropala njihovega premoženja. Do katerega premoženja je cerkev imela svojo pravico in posamezni člani, in prav tako oni, ki so ga za kak gotov namen prepuščali in katerim v prid in tolažbo je bilo posvečeno. Zaradi česar se v srcu ne moremo zdržati, ne da bi se pritožili nad takimi krivičnimi in pogubnimi ropi, in sicer toliko bolj, ker vidimo, da se družbam katoliških mož, in sicer mirnim in vsestransko koristnim, zapira pot v onem času, ko se proglašajo, da je vsekakor po zakonih dovoljeno zbirati se v društva in se v resnici ta možnost radodarno dovoljuje ljudem, ki snujejo pogubne naklepe proti veri in državi obenem.«

Lepo opiše Leon XIII. razmerje med državo in organizacijami. Poudari, da je človek družabno bitje. Ideje družijo ljudi v organizacijo. Enake ideje ali cilji družijo iste vrste ljudi v organizacijo. Ako ni ideje, tudi ni želje po združevanju, n. pr.: Kjer ljudje ne čutijo potrebe po petju, tam tudi ne čutijo potrebe, da bi ustanovili pevsko društvo.

Društveno življenje potemtakem zelo odgovarja človeški naravi, da država, ki prav tako izvira iz človeške narave, nima nobene pravice omejevati društvenega življenja. To pravico ima država le v slučaja, ako bi

vsled društva bila v nevarnosti poštenost, pravičnost ali državna blaginja. V vsakem drugem slučaju bi država delala krivico. Krivičnih zakonov pa nihče ni dolžan ubogati. Zakoni namreč v toliko veljajo, v koliko so v skladu z zdravo pametjo in torej tudi z večnim božjim zakonom. Leon XIII. navaja nauk sv. Tomaža Akvinskega, da državni zakoni, ki nasprotujejo zdravi pameti, nimajo več veljave zakona, ampak se jih mora smatrati kot nasilje.

Priznati moramo, da imajo dandanes delavske organizacije bojeviti značaj, ker ga imajo tudi delodajalske. Kljub temu so pa organizacije delavcev boljše kot pa množica neorganiziranih delavcev, ker se z organiziranimi more skleniti resen, pošten mir, med tem ko se brez organizacij vleče nevarni, neurejeni, tajni boj brez konca dalje, kot počasi delujoč strup, in konec tega boja mora biti edino le silovita, krvava revolucija. Za to, da se uveljavi načelo, da je delavec služabnik družbe, da je delavski stan eden najvažnejših, je treba popolne združevalne svobode, kakor jo zahteva in priznava naravno pravo. Prodreti mora načelo, da se delavci ne samo smejo, ampak morajo združiti, da postanejo njih organizacije obvezne in javnopravne. »Ker gre čuječim pravica«, tovariši, na delo!

ODGOVOR G. MIN. DR. KREKA fantom KA v Grobljah (gl. str. 3!)

(Pismo poslano uredniku Našega lista.)

Dragi! — Neizrečeno sem vesel pisma fantov iz kamniške in moravske dekanije, ki si mi ga poslal 15. t. m. Prosim Te, da vsem fantom sporočiš mojo topla zahvalo in prijateljske pozdrave. Življenjske me je sicer sedaj vrglo v drugo polje javnega dela, vendar se zavedam, da sem dolžan izpolnjevati bistveno iste dolžnosti in delati po istih načelih, v katerih smo se poučevali in utrjevali na fantovskih sestankih Katoliške akcije v Grobljah. Najlepše spomine imam s teh sestankov in sem ves srečen, kadar čujem, kako fantje delo pridno in vestno nadaljujejo. Samo po sebi se razume, da bom ostal ves njihov, ves z njimi in delal po svojih skromnih močeh za našo slovensko katoliško skupnost, kjerkoli in kadarkoli bom mogel.

Tebe, prečastitega gospoda superiorja, vsó prečastito gospodo v Grobljah, vse naše fante in druge prijatelje najiskreneje pozdravljam.

Miha Krek.

Prihodnji

SESTANEK KA V GROBLJAH

v nedeljo, dne 13. oktobra.

Začetek točno ob sedmih. — Opozorjamo, da se bodo izkaznice kontrolirale.

PROTITUBERKULOZNI DISPANZER V KAMNIKU — DEJSTVO

Golnik, dne 25. septembra 1935.

Prijazno mesto Kamnik, ki s svojo prekrasno lego in okolico privablja vsako leto stotine tujcev in letoviščarjev, se trudi, da odstrani vse, kar bi moglo vpilvati neugodno na tujce, zlasti posveča skrb higijensko-zdravstvenim razmeram. Največji zdravstveno-higijenski in socialni problem današnjega časa je gotovo borba proti tuberkulozi. Prav je, da hoče Kamnik pravičiti v borbi proti tuberkulozi, saj je kot letoviško mesto dolžno, da stori vse za čimboljše zdravstveno stanje prebivalstva, kot industrijski kraj pa je posebno potreben sistematične borbe proti jetiki.

V začetku letošnjega leta je Krajevna protituberkulozna liga pod vodstvom zdravstvenega inspektorja g. dr. Polca pričela intenzivno proučevati krajevne razmere z ozirom na jetiko. Ugotovila je presenetljiva dejstva: n. pr., da je v Kamniku vsak deseti mrlič žrtev jetike, da je bilo samo lani izključno v delavskih vrstah nad 100 jetičnih obolenj itd. Spoznalo pa je tudi, da se jetika ne more uspešno pobijati s tem, ako zbira sredstva in deli podpore bolnim. Odbor protituberkulozne lige je v aprilu letošnjega leta sklenil, da koncentriira vse svoje delo za ustanovitev protituberkulozne dispencerja, ker le s pomočjo te zdravstveno-socialne ustanove se bo moglo pričeti sistematično pobijati jetiko. Naloga, ki si jo je odbor zastavil, ni bila lahka in z ozirom na sedanjo gospodarsko krizo težka, zlasti pa še zato, ker ni bilo Kamniku danega niti enega predpogoja za tako zdravstveno-humanitarno ustanovo.

Z veseljem tem potom sporočam kamniški javnosti, da je protituberkulozni dispencer v Kamniku zagotovljen ter da je odbor izvršil že vse priprave. Za protijetični dispencer je bilo treba rešiti sledeče pogoje: 1. Za vodstvo dispencerja dobiti zdravnikova s predpisano strokovno izobrazbo. Z ozirom na to, da je zdravnikov-specijalistov za tuberkulozo nezadostno, je bilo treba misliti, kako dobiti zdravnika, ki bi se hotel posvetiti temu delu. Odbor je zato naprosil gospoda dr. Pucelja, zdravnika v Kamniku, da bi prevzel vodstvo dispencerja. G. dr. Pucelj je prošnji odbora rad ugodil in bil pripravljen nadaljevati strokovno izobrazbo v sanatoriju na Golniku. 1. oktobra bo gospod dr. Pucelj zapustil Kamnik in odšel na Golnik, da dobi predpisano in potrebno izobrazbo. S tem je vodstvo dispencerja zagotovljeno. Še težja naloga pa je bila, dobiti za to ustanovo primerne ordinacijske prostore. Tu je imel odbor velike težave, ker je bilo treba zadostiti zdravstvenim predpisom. S polnim razumevanjem in socialnim čutom je pomagala odboru iz te zadrege gospa Uršula Košir, ki je bila takoj pripravljena, dati na razpolago prostore, kjer je nekdanj uradoval Meroiskusni urad. Gospa Koširjeva je bila tako velikodušna, da se je z ozirom na socialno-humanitarni značaj ustanove zadovoljila z najemninno Din 100.— in obvezala, da morejo biti prostori v najemu deset let. Seveda je bilo treba te prostore adaptirati namenom primerno. Stroški za adaptacijo so bili predvideni za Din 6.000.— (napeljava vodovoda, prezidava, polaganje poda, napeljava elektrike itd.). Tukaj so odboru znatno pomagali kamniški lesni trgovci, ki so darovali ves potreben les brezplačno, tako: gg. Lenassi, Trobevšek, Kšmanc in Riedl. Tovarna Remec & Co. na Duplici pri Kamniku je naredila vso opravo za dispencer in izvršila vsa stavbeno mizarska dela. V najkrajšem času bo oprava postavljena v prostore. Odbor pa je tudi že naročil rentgenski aparat, kateri bo do 15. oktobra že

montiran v prostorih. Za ustanovitev je predvidenih Din 45.000.—. Dosedaj se je zbralo okrog Din 10.000.—. Med drugim so darovali za ustanovitev dispencerja v Kamniku g. Tone Knaflič Din 1000.—, za kar ga je odbor imenoval glasom pravil za ustanovnega člana lige. Tovarna Titan je darovala Din 500.—, meščanska korporacija drva za kurjavo, občina Kamnik Din 500.— in dovolila brezplačno električni tok itd.

Pred par dnevi je odbor Narodne protituberkulozne lige v Ljubljani odobril za dispencer v Kamniku Din 10.000, prav tako Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Tovarna Remec & Co. na Duplici pri Kamniku prispeva za dispencer Din 2.400.—. Uprava Barutane v Kamniku je predlagala Ministrstvu vojske in mornarice za vzdrževanje dispencerja v Kamniku letno Din 12 tisoč. Prav tako so poslali odboru za dispencer prispevke: Hranilnica na Šutni, Sokol, Kolo jugosl. sester itd. Upamo, da se bodo tudi ostala početja primerno odzvala. Proračun za vzdrževanje te socialno-zdravstvene ustanove znaša letno Din 36.000.—. Kr. banska uprava je naročila sreskemu načelniku v Kamniku, da skliče uradni sestanek za vzdrževanje protituberkuloznega dispencerja in povabi občine, industrijo, trgovino, OUZD, Narodno ligo in druge. Upati je, da se bo na tem sestanku, ki bo v prostorih Mestne občine Kamnik, uredilo še zadnje vprašanje, to je vzdrževanje dispencerja. Finančna sredstva za ustanovitev še niso zadostna, zato bi bilo želeto, da še ostali, ki količkarj zmorajo, podprejo to človekoljubno akcijo, saj bodo imeli od nje neprecenljivo korist. Teritorij dispencerja je predviden za vso zdravstveno občino Kamnik. V zdravstveno občino Kamnik pripadajo sledeče občine: Kamnik, Komenda, Radomlje, Homec, Kamniška Bistrica, Nevlje, Tuhinj, Motnik in Vodice. Odboru Krajevne protituberkulozne lige, ki je v takrat kratkem času (4 mesece) izvršil vse priprave za dispencer, izražamo vse priznanje, želimo pa, da bi ga javnost tudi v nadalje podpirala.

France Jagodic.

Poročilo iz Misijonske tiskarne. Oddaljena prosvetna in druga društva iz obeh dekanij opozarjamo, da je vabila za razne prireditve možno tudi po pošti naročiti. Tajniki naj skrbijo, da bodo zlasti razločno pisana, ker le tako moremo zgotoviti tisk brez napak. To velja zlasti za lastna imena! — Pred dnevi je uprava Kresa razposlala 9. številko letošnjega Kresa. Tisti, ki so v zaostanku več kot za letošnji letnik, lista niso dobili, ampak samo opomin. List prejmejo, ko plačajo naročnino. Kakor znano, je Kres postal eden najlepših naših listov. — Radi zakasnjene dobave papirja izidejo Katoliški misijoni za oktober z nekoliko zakasnitvijo. Prosimo potrpljenja.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI in štedilnike

oglasite se

pri Franc Kosmaču
v VELIKEM MENGŠU

(cesta na Moste)

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od domačih družinskih članov - strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. Proti jamstvu tudi na odplačila.

V. Čadež:

Svetoletno romanje

(Nadaljevanje)

Višina Vezuva se menjava vsled izbruhov lave med 1200 in 1300 m (relativna višina je skoro ista) in se rabi za pešhojo do vrha štiri ure, s Cook-ovo železnico 1 uro. Od končne postaje te železnice do vrha je še slabih 10 minut; mi smo ga dosegli ob pol sedmih zvečer. Prav tiste dni je ognjenik močnejše deloval kot navadno. Precej pri prvem pogledu na žrelo in silovit ogenj, ki je bruhal iz njega, smo se vsi zedinili v enem mnenju: ni nam žal stroškov in truda, da smo prispeli tako daleč. Čim bolj se je temnilo, tem lepše se je videlo žrelo. V manjših presledkih je zabobnelo z grozno silo, navadno po dvakrat eno za drugim, kakor bi se pekel odpiral in nas hotel požreti: tako, da bi bilo človeka kar groza, ako bi bil sam. Precej močan veter je zanašal ogenj na vse strani in so se tako prizori vedno menjavali. Veter je postal kmalu občutno hladen, da smo se morali umakniti za neko steno; vročine, ki prihaja iz ognjenika, nismo čutili, ker je bila že prevelika razdalja. Kdor hoče žrtvovati vrh vsega drugega še 25 lir, ga vodnik sicer pelje še bližje, prav pod žrelo, pa se ne izplača, ker se potem — kakor smo mi sodili — še manj vidi. Dva tujca — menda Angleža — sta bila, ki sta si to zabavo privoščila, vsi drugi — bilo nas je krog 30 — smo raje ostali na vrhu. Dobro uro smo gledali nepopisno veličasten prizor, ki ga nudi ognjenik, pri čemer so nam misli uhajale tudi nazaj v l. 79, po Kr., ko je isti Vezuv z lavo in s pepelom zagrnil in opustošil Pompeje in okolico. V tem se je že znočilo, z nočjo pa je prišel tudi čas odhoda, tako hitro, da skoro nismo vedeli kdaj. Svetil je mesec, ko smo zapuščali vrh, kar nam je nudilo čaroben pogled na morje; pa tudi Neapelj sam se nam je zdel kot morje lučic v bajni nočni razsvetljavi; škoda, da smo ga preveč poznali od blizu! Ko prevozi železnica nekako tretjino poto od vrha navzdol, tedaj se ustavi za približno eno uro pri hotelu »Eremo« in skoraj ne moreš drugače, kakor da tudi ti vstopiš in si privoščiš prigrizek; mi smo se želeli tudi malo pogreti, saj zeblo nas je dovolj. Cookova železnica pripelje do postaje Resina - Pugliano; od tam se lahko pelje s takozvano »Circovesuviano« železnico ali pa s tramvajem. Odločili smo se za letega in malo pred enajsto uro prišli do svojega hotela, ki je tik poleg kolodvora.

Vredno se mi zdi izza časa bivanja v Neaplju zabeležiti še sledeči dogodek. Dne 30. avg. sem maševal tam v cerkvi sv. Petra, nedaleč od kolodvora. Stregel mi je pri sv. maši do evangelija eden izmed naših sopotnikov, potem pa je moral oditi v hotel po prtljago in me je pustil samega. Že naprej me je skrbelo, če bo treba brez strežnika nadaljevati; kar stopi k oltarju eden izmed v cerkvi navzočih, ki je opazil mojo zadrego; bil je človek srednjih let in lično blečen, — brčkone boljšega stanu — in mi je prav vzpodbudno stregel do konca.

Po sv. maši sem se mu zahvalil ter mu ponudil darilo, katero pa je odločno odklonil, češ: »To je dolžnost katoličanov.« Ta odgovor (v Neaplju!) mi je došel nepričakovano in sem ga bil tembolj vesel.

Ob četrtem sedem nas je potegnil di-rettissimo nazaj do Rima. Pred odhodom še en pozdrav Neaplju: a non rivederci! (na ne-svidenje!) in izginilo je mesto čudnih spominov. Nekaj časa smo še ogledovali oblačni steber nad Vezuvom, dokler se ni izgubil tudi ta. Med vožnjo pod Monte Cassino nam je pogled vzplaval večkrat kvišku proti samostanu sv. Benedikta, ki je kakor ptičje gnezdo vrh skale visoko gori, kot da so se hoteli menihi čisto odtrgati od vsega sveta. Ob pol dvanajstih smo bili v Rimu. Tam smo se zopet razdelili na dve »skupini«. Drugi so morali hiteti domov, in sicer sta jo dva od teh ubrala naravnost do Jugoslavije, ostali trije so se pa ustavili za en dan v Benetkah ter slednjič vsi srečno dovršili romanje.

Meni pa srce ni dalo, da ne bi stopil v slavni Asizi in — ker smo imeli pot plačano preko Jakoina (Ankone) — si mimogrede ogledal tudi Loreto. Tako sem ostal slednjič sam. Voščili smo si drug drugemu srečno pot in odšel sem iz kraja tolikih blaženih spominov; ostala družba je radi boljše zveze zapustila Rim nekaj ur pozneje. Okušal sem tedaj — dasi v manjši meri, — kar je pri misli na odhod iz Rima tako lepo izrazil pesnik:

Moj Rim — moj mir!
Ti Betlehem si moj
in moj Jeruzalem
in vrt Getzemani,
kjer pil sem tolažilo...
A Golgota mi boš tedaj,
ko moral bom od tebe —
nazaj... nazaj...

(Sardenko, Roma.)

Prva pot iz Rima me je peljala v Asizi. Gnalo me je tja hrepenenje, videti rojstni kraj sv. Franciška Asiškega, velikega reformatorja svojega časa in dobrotnika človeštva. Ob enem je Asizi tudi rojstni kraj sv. Klare, ustanoviteljice reda klaris. Ker je bil vprav v Mekinjah, kjer sem nastanjen, eden prvih klariških samostanov, zadržati se po Jožefu II., sem še posebno želel, obiskati grob sv. Klare. In — last not least — toli glavljena lepota solnčne Umbrije ter Asizija me je tudi vabila, naj porabim ugodno priliko ter se naužijem te lepote.

Proti večeru sem sedel v Rimu na vlak, ob devetih zvečer sem bil na cilju. Z dvema vlakoma sem se vozil — od Folinja naprej namreč vozi stranska proga do Asissija — vlaka sta bila oba napolnjena; na obrazih in v govorjenju je bilo splošno opažati ugodno razpoloženje, a niti enega nisem videl, ki bi se mu bil količkaj poznal alkohol. In so mi poletele misli v domovino, kako je tam ob nedeljah v večernih vlakih, spomnil sem se tudi, kaj sem nekoč ob taki priliki videl na Dolenjskem, pa sem se skušal otresti žalostnih spominov... O, Slovenija! kdaj boš dosegla italijansko treznost?

(Nadaljevanje.)

Rabite obleke ali plašč? ≈

≈ Pred nakupom si neobvezno oglejte mojo zalogo „Tivar“ oblek in raznih moških, ženskih in otroških plaščev. Priporočam zlasti **nepremočljive „Hubertus“ plašče**, kakor tudi vsakovrstno perilo, kravate, nogavice in klobuke, za gospode, dame in otroke. ≈

Franjo Flerin klobučarstvo in zaloga „Tivar“ oblek ≈ Domžale ≈

**TAPETNIŠKE,
LIČARSKE IN
SEDLARSKE
IZDELKE**

DOBITE NAJCENEJE PRI

MARTIN MALI, Domžale

ZIMNICE, PERESNICE, ZOFE

**Dobro,
ceneno
in lepo**

boste oblečeni, ako kupite blago za Vašo novo obleko ali plašč v trgovini

Jos. Senica, Domžale

Podružnici: Moste pri Komendi
Sneberje

CILKA ZAJC — strojno pletenje, Groblje,
Društveni dom — Pocenji poluverji, nogavice, šali rokavice i. t. d.